

Regeringen, Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande

Vårt datum: 2017-04-18
Er referens: M2017/00026/Ee
Diariernr: SSM2017-510
Dokumentnr: SSM2017-510-2
Handläggare: Johan Anderberg
Telefon: +46 8 799 4477

Remiss - Energikommissionens betänkande Kraftsamling för framtidens energi (SOU 2017:2)

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har fått Energikommissionens betänkande Kraftsamling för framtidens energi (SOU 2017:2) på remiss från regeringen.

SSM har tagit del av betänkandet och konstaterar att kommissionen ger en bra och rättvisande beskrivning i de delar som rör kärnkraftssäkerhet, atomansvar och finansiering av kärnkraftens restprodukter. SSM har inget att erinra mot de förslag och bedömningar som ges i betänkandet.

SSM konstaterar samtidigt att utredningen i vissa centrala frågor som rör SSM:s ansvar för beräkning av kärnavfallsavgifter och säkerheter, hänvisar till Regeringskansliets pågående översyn av finansieringslagstiftningen.

I det följande kommenterar SSM de förslag och bedömningar i kommitténs betänkande som har betydelse för strålsäkerheten och som rör industrins skyldigheter att finansiera omhändertagandet av kärnkraftens restprodukter, dvs. avveckling av reaktorer och slutförvaring av kärnavfall och använt bränsle. SSM har inga synpunkter på frågor som rör beskattning av kärnkraften eller kärnkraften som en del av energisystemet i Sverige.

Strålsäkerhetsmyndighetens synpunkter

Finansieringssystem för kärnkraftens restprodukter

Av lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet framgår att ekonomiska resurser ska finnas avsatta av reaktorinnehavarna för att täcka kostnader för avveckling och för hantering och slutförvaring av det radioaktiva avfall som uppkommer. SSM:s uppgift i systemet är att granska tillståndshavarnas kostnadsberäkningar samt föreslå de avgifter som ska betalas till kärnavfallsfonden och de säkerheter som ska ställas. SSM beviljar också utbetalningar och följer upp användningen av tilldelade medel från fonden.

I juni 2013 redovisade SSM, tillsammans med Riksgäldskontoret och Kärnavfallsfonden, ett regeringsuppdrag att se över finansieringslagstiftningen. Syftet med översynen var att förtydliga principerna för beräkning av kärnavfallsavgifter och förvaltning av medlen i kärnavfallsfonden samt att se över bestämmelserna om säkerheternas användning i syfte att förbättra den finansiella säkerheten för staten.

De förändringar som föreslås kan sammanfattas enligt följande:

- kärnavfallsfondens placeringsmöjligheter breddas,
- principerna för diskonteringsräntekurvan ska anges i lag och förordning,
- avgiftsberäkningen baseras på 50 års drifttid för kärnkraftsreaktorer i drift,
- kompletteringsbeloppet breddas för att täcka in risker på såväl tillgångs- som skuldsidan samt beräknas av staten, samt
- säkerheterna ska kunna påkallas direkt då villkoren för detta är uppfyllda.

En översyn av finansieringslagstiftningen pågår för närvarande i Regeringskansliet med målsättningen att lägga en proposition till riksdagen för beslut så att avgifter och säkerheter kan fastställas av regeringen enligt de nya reglerna för kommande avgiftsperiod 2018–2020.

Myndigheternas förslag till breddning av kärnavfallsfondens placeringsmöjligheter respektive vilken reaktordrifttid som ska ligga till grund för avgiftsberäkningen, berördes i den ramöverenskommelse om en ny energipolitik som presenterades i juni 2016. Av överenskommelsen framgår att fondens placeringsmöjligheter ska utökas från och med starten på nästa treårsperiod 2018. Frågan om förändringar av drifttiden bedömdes behöva utredas ytterligare. Av överenskommelsen framgår också att principen alltjämt ska vara att kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall ska täckas av dem som har genererat avfallet, dvs. staten ska varken betala för avveckling eller slutförvar.

SSM redovisade i oktober 2016 på uppdrag av regeringen (M2016/02091/Ke) ett förslag (SSM2016-4019) som innebär att varje reaktor, som inte permanent har ställts av, vid beräkning av kärnavfallsavgift ska antas ha en total drifttid om 50 år och en återstående drifttid om minst sex år, om det inte finns skäl att anta att driften kan komma att upphöra dessförinnan. SSM:s ställningstagande förutsätter att de förändringar i lagstiftningen i övrigt som SSM, Riksgäldskontoret och Kärnavfallsfonden föreslog till regeringen 2013 genomförs.

Energikommissionens redogörelse för fondens placeringsmöjligheter och planerad drifttid som beräkningsförutsättning för kärnavfallsavgiften ansluter väl till SSM:s förslag till regeringen. Kommissionens bedömning avseende fondens placeringar följer energiöverenskommelsen att placeringsmöjligheterna ska utökas från och med 2018. Kommissionen gör dock ingen bedömning av myndigheternas förslag till placeringsregler och riskbegränsning. Inga förslag eller bedömningar ges i betänkandet angående reaktorernas drifttid som beräkningsförutsättning för kärnavfallsavgiften. SSM konstaterar att dessa frågor hanteras i den översyn av finansieringslagstiftningen som pågår inom Regeringskansliet.

I övrigt framgår av Energikommissionens betänkande att nivån på inbetalningarna till kärnavfallsfonden även fortsättningsvis ska beslutas av regeringen efter förslag från SSM. SSM delar slutsatsen att det är av stor vikt för statens risk i systemet att kärnavfallsavgifterna, genom den översyn som sker vart tredje år, sätts på en sådan nivå att reaktorinnehavarnas framtida kostnader kan finansieras genom avgiftsinbetalningar under den antagna drifttiden tillsammans med fondens förväntade avkastning och marknadsvärdet i kärnavfallsfonden.

Utökat ansvar vid radiologiska olyckor

Av Energikommissionens betänkande framgår att ansvaret vid radiologiska olyckor ska utökas till 1 200 miljoner euro i enlighet med ett tidigare riksdagsbeslut i betänkande 2009/10:CU29. SSM vill i sammanhanget upplysa om att regeringen i förarbetena till den nya lagen framhåller SSM som tillsynsmyndighet för lagstiftningen på kärnförsäkrings-

området. SSM har i budgetunderlaget till regeringen för 2018 beskrivit de tillkommande uppgifter som detta innebär för myndigheten samt hur uppgifterna kan finansieras.

Tidigare principer för kärnkraften kvarstår

SSM har inga synpunkter på Energikommisionens bedömning att tidigare principer från regeringens proposition 2008/09:163 En sammanhållen klimat- och energipolitik, kvarstår.

Forskning och kompetensförsörjning

SSM har inga synpunkter på Energikommisionens bedömningar avseende forskning inom energiområdet.

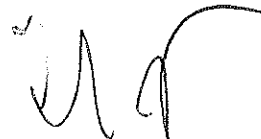
Myndigheten vill dock framhålla vikten av en hög kompetensnivå och nationell kompetensuppbyggnad inom strålsäkerhetsområdet. Mot bakgrund av förändringarna inom kärnkraftsindustrin och för att garantera en fortsatt säker drift och avveckling av svenska kärnkraftverk samt en säker slutförvaring av kärnavfall, anser SSM att det krävs åtgärder från regeringen för att säkra tillgången på kompetens inom området. Regeringen har i december 2016 gett SSM i uppdrag att utreda förutsättningarna för att upprätthålla en nationell kompetens inom myndighetens ansvarsområde. Uppdraget ska redovisas till Miljö- och energidepartementet senast den 30 september 2018. En lägesrapport med fokus på de aktörer som berörs av den närmast förestående reaktoravvecklingen ska redovisas senast den 30 september 2017.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Mats Persson

Johan Anderberg